

ТО‘QIMALAR

*1-Respublika Abu Ali Ibn Sino nomidagi
Jamoat salomtligi texnikumi 2-Umumkasbiy
modular kafedrasini mudiri
Ubaydullaeva Gulshoda Axmatovna*

Annotatsiya: To‘qima — kelib chiqishi, tuzilishi va funksiyasiga ko‘ra o‘xshash hujayralar sistemasi. Odam organizmidagi 4 xil to‘qima mavjud bo‘lib, organizmdagi ko‘pgina hayotiy jarayonlar to‘qimalarning bo‘linib ko‘payishi orqali amalga oshadi. Odam organizmidagi to‘qimalarga quyidagilar kiradi:

1. Epiteliy to‘qima
2. Biriktiruvchi to‘qima
3. Muskul to‘qima
4. Nerv to‘qima

Har bir organizmning o‘ziga xos funksiyasi, odatda, bitta to‘qima yoki bir qancha ixtisoslashgan hujayralar bilan bog‘liq. Barcha organlarda bir necha xil to‘qima bo‘ladi. Ular birga organizm funksiyasini boshqarib turadi.

Kalit so‘zlar: To‘qima, gistologiya, epiteliy, biriktiruvchi, nerv, muskul, limfa, mezoderma, gistogeneza, regeneratsiya.

Аннотация: Ткань – это система клеток, сходных по происхождению, строению и функциям. В организме человека выделяют 4 типа тканей, и большинство жизненно важных процессов в организме осуществляется посредством деления и размножения тканей. К тканям организма относятся:

1. Эпителиальная ткань
2. Соединительная ткань
3. Мышечная ткань
4. Нервная ткань

Конкретная функция каждого организма обычно связана с одной тканью или несколькими специализированными клетками. Все органы состоят из нескольких типов тканей. Вместе они контролируют функционирование организма.

Ключевые слова: Ткань, гистология, эпителий, соединительная, нерв, мышца, лимфа, мезодерма, гистогенез, регенерация.

Abstract: Tissue is a system of cells that are similar in origin, structure, and function. There are 4 types of tissues in the human body, and most of the vital processes in the body are carried out through the division and reproduction of tissues. The tissues in the human body include:

1. Epithelial tissue
2. Connective tissue
3. Muscle tissue
4. Nervous tissue

The specific function of each organism is usually associated with one tissue or several specialized cells. All organs have several types of tissues. Together, they control the functioning of the organism.

Key words: Tissue, histology, epithelium, connective, nerve, muscle, lymph, mesoderm, histogenesis, regeneration

Epiteliy to'qimasi odam va hayvonlar tanasini qoplab turadi, ichki organlarda parda hosil qiladi, himoya funksiyasini; uning hosilalari, masalan, jigar va me'da osti bezining serektor epiteliysi sekretor funksiyasini bajaradi. Xususiyl biriktiruvchi to'qima va uning xreilalari (limfa, tog'ay, suyak) himoya, tayanch va trofik funksiyani bajaradi. Mezenximadan rivojlanadi.

Muskul to'qimasi qisqarish xususiyatiga ega. Shu tufayli organizm fazoda harakat qiladi va uning organlarida qisqarish harakati sodir bo'ladi; silliq muskul to'qimasi mezenximadan, ko'ndalangtarg'il muskul

to‘qimasi mezodermadan rivojlanadi. Nerv to‘qimasi ektodermadan hosil bo‘lib, organizmning hayot faoliyatini boshqaradi, tashqi muhitdan signallar qabul qiladi va organizmning javob reaksiyasini belgilab beradi. To‘qimaning xosil bo‘lishi (gistogenez) embriyning rivojlanishi jarayonida dastlabki hujayraning ixtisoslashuvi bilan bog‘liq. Ko‘pincha gistogenez voyaga yetgan organizmda ham sodir bo‘ladi.

To‘qima evolyutsiya davomida hujayralarning funksional ixtisoslashuvi natijasida hosil bo‘lgan. Odam organizmidagi to‘qimalarni gistologiya fani o‘rganadi.

Foydalingan adabiyotlar ro‘yxati

1. Ibrohimovich A. H. MODERN FACTORS FOR RAISING STUDENT-YOUTH INNOVATIVE THINKING IN THE HIGHER EDUCATION //American Journal of Pedagogical and Educational Research. – 2023. – T. 15. – С. 202-206.
2. A.G'.Ahmedov,G.X. Ziyamutdinova “ANATOMIYA,FIZIOLOGIYA VA PATOLOGIYA” Toshkent uchinchi nashr
3. A.Sh.Xurramov “ODAM ANATOMIYASI VA FIZIOLOGIYASI” Termiz-2021
4. Sagatov.T.A, Mirsharapov.U.M,Shamirzaev.N.H,Axmedov.J.M “ODAM ANATOMIYASI FANIDAN O‘QUV USLUBIY MAJMUA” Toshkent-2017